

„Danmark og Norge kan gi Verden et Eksempel“

UNDER ovenstaaende Overskrift bragte „Tidens Tegn“ den 13. December en Udtalelse af Styret i „Norsk-Dansk Ordning“, foranlediget ved de Skridt, der fra forskellig dansk Side i Løbet af de sidste Par Aar er foretaget for at søge enhver Uoverensstemmelse eller Misstemning mellem Norske og Danske fjernet ved en ny, fredelig Løsning af Grønlands-Spørgsmaalet. Den Resolution fra Hurdals Verk, som blev offentliggjort omkring Midten af Oktober i norske og danske Blade, og hvori det nævnes som en Nødvendighed for Opfyldelsen af Nordens folkeforsonende Opgave, at enhver Uoverensstemmelse mellem Nordens Stater ryddes af Vejen gennem gensidig Imødekommenhed, omtales ogsaa i den i „Tidens Tegn“ offentliggjorte Udtalelse som det sidste af disse Skridt.

Det kan ikke nægtes, at det er en fortrinlig Overskrift, saa sandt som den indeholder en stor og stærk Sandhed; thi kan to Nationer ved gensidig Imødekommenhed faa fjernet aarelang bitter og svækkende Uoverensstemmelse med Hensyn til et omfattende Spørgsmaal om den ene Parts Ret til store Landstrækninger og den anden Parts Besiddelse af disse, da vil det betyde noget — noget stort.

Det vil ikke være noget nyt i saadanne Tilfælde, at hver Part gaar ind for egen Ret. Det er kun det, der almindeligvis sker, og som sikkert nok har medvirket ganske afgjort til, at Verden ser ud, som den gør det i Dag. Vilje til og ærlige Forsøg paa at forstaa hinanden er kun noget, der sjældent møder os i de Tilfælde, hvor Staterne er kommet i Konflikt om et eller andet territorialt Spørgsmaal. Men at prøve ærligt paa at forstaa og at imødekomme den anden Part, det vil være noget nyt — det vil bryde nye Baner for Skabelse af Tillid og Fællesskab mellem Nationer — og det, der hidtil har skilt og skabt Misstemning, kan blive til fælles Styrke.

Men hvad vil da dette helt konkret betyde for Danmark, om det sammen med Norge skal kunne give Verden et Eksempel? Hvad skal Danmark gøre?

Danmark skal naturligvis vise For-

staaelse for Norges Ønsker b. Hensyn til de reelle Interesser og af Hensyn til den Misstemning og Bitterhed, som faktisk er til Stede i norske Kredse. — En Lejlighed til at vise Forstaaelse foreligger, naar Norge retter Henvendelse om Forlængelse eller om Ændringer i den Traktat, der afsluttedes i 1924, og der vil sikkert være Vilje til at imødekomme norske Ønsker. Men under Forhandlingerne maa lyse det, der har været en Hovedopgave for Danmarks Regeringer igennem hundrede Aar: Grønland for Grønlænderne! — Den fælles Bestræbelse maa være at faa hele Grønlandssagen løftet op i dansk-norsk Fællesansvars høje Plan, hvor intet mere findes, der, ved at danne vedvarende Kilder til Misstemning eller praktiske Vanskeligheder, kan svække Norges og Danmarks Indsats i det nordiske Fællesskab, som vi alle nu trænger til mere end nogen Sinde og maa være rede til at ofre for.

Den 14. December indeholdt „Tidens Tegn“ en Udtalelse af Rektor Sten Bugge i Forbindelse med den af „Norsk-Dansk Ordning“ udsendte Meddelelse, og Rektor Bugge gør sig under Overskriften „Venskabsopgjør med Danmark“ til Talsmand for ganske tilsvarende Tanker som dem, jeg ovenfor har fremsat, for saa vidt han skriver: „Hvis det for oss skal komme til et

Fortsættes næste Side

Danmark og Norge —

Fortsat fra forrige Side

opgjør med Danmark, som forener Landene og ikke skiller dem, tror jeg dette maa bygges, ikke paa fortidens rett, men paa hensynet til nutiden og fremtiden. Skal vi se tilbage og grave frem argumenter fra noe som en gang har vært, gjør danskene det ogsaa. Et virkelig og varig opgjør kan ikke utgaa av vaare krav og mulig dansk eftergivenesshet, men bare av hvad situasjonen idag angir som det absolut beste. Det vil blandt annet si: hvad vennskap og retferdighet tilsier at ogsaa danskene skal ha. — Jeg tror vi maa huske paa at nasjonal æresfølelse kan bli uttrykk for en kollektiv forfengelighet som mellom stormakterne idag er en av verdens forbannelser og som vi selv, før vi vet ordet av det, kan komme til at lide under. Vi har nu anledningen til aa vise en ny vei til et opgjør, ikke et kravs-, men et vennskapsopgjør ut av hvilket begge folk vil gaa med en dypere fellesfølelse fordi de sammen har gjort hvad som er rett. Men skal vi kunne vise vei her, maa vi ogsaa tenke paa en tredje part og det er grønlendingene selv. Hvis vi skal kunne

gjennomføre en historisk oppgave i en verden af makter som tramper paa minoriteter og smaa nasjoner, maa vi overfor et primitivt og vergeløst folk, meget mindre enn vaart, vise den forstaaelse vi venter og haaper en gang skal komme mellem nasjonerne. Grønlendingene har rett aa bli tatt hensyn til, likesom Danmarks folkeforbindelse med dem og vaare reelle fangs- og fiskeinteresser maa erkjennes. — Hvis Danmark er saa storsinnet at de ønsker aa rydde av veien alt som finnes av skillende murer mellom vaare folk la oss møte dem likesaa storsinnet uten noe krav grunnet paa fortiden men bare med en vilje til at gjøre det beste vi vet nu for de to større og de lille grønlandske folk.“

Norden trenger i Dag til en slik Kraft som en Enhed!

Norden har Krav paa, at de, der skiller og svækker, bliver fjernet!

Danmark har et Omraade, hvor det kan vise, at det er Sandhed og Alvor, at vi vil staa sammen med Norden!

Og Danmark maa nu i denne skæbnetunge Tid vise sig villig til at gøre sit til, at der ikke mere kan være noget, der kan svække Tillid, Sammenhold og fælles Ansvar inden for Norden! Danmark maa søge ind paa den Vej til et Venskabsopgjør med Norge, som kan blive et Eksempel for Verden. Danmark kan og Danmark maa gøre sin Indsats her til Styrkelse af Norden!

Den praktiske Udformning af disse Tanker og deres Virkeliggørelse maa blive en Opgave, som maa lægges i Hænderne paa de Mænd, som har Ansvar for Grønland, og som i Kraft af deres Interesse for og Kærlighed til Landet og Folket bedst kan finde den helt rigtige Løsning paa denne store Sag.

Tønder, i Februar 1940.

AAGE MOLTKE

03-03-017